

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

Sectio I. An admittendæ sint aliquæ notiones in personis Diuinis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

DISPUTATIO XXIV.

De Diuinis Notionibus.

SECTIO PRIM A.

An admittenda sint aliqua Notiones in personis Diuinis?

I. **R**EMITTENDA est diuisio Notionis, in formalem, & obiectiuam. Formalis est notitia, quâ vna res ab alia dignoscitur. Obiectiua verò est proprietas seu forma, qua vna res ab alia distinguitur; quæque notioni formali respondet: in præsentem autem cum communi Theologorum disputamus de notione obiectiua, qua vna persona diuina discernitur ab alia, connotando tamen notionem formalem. In quo sensu notionem definit S. Thomas 1. p. quæst. 32. artic. 2. & 3. vt sit propria ratio cognoscendi personam diuinam in abstracto significatam, de qua nunc quærimus, an sit in diuinis personis admittenda.

S. Thomas.

Præpositi-
uius.

S. Thomas.

Ariminenf.

Ecclesiæ au-
thoritas.S. Thomas,
Syluius
& reliqui
Scholastici
cum Magi-
stro.

Damascen.

2. PRIMA sententia fuit præpositiui relati à S. Thoma art. 2. præcit. negantis, in diuinis personis esse vllas notiones admittendas. A qua sententia non multum recedit Ariminenfis in 1. dist. 26. vbi solum concedit in Diuinis personis proprietates *intransitue*, non autem *transitue*, hoc est, vt ipse explicat, proprietates, quæ sunt ipsamet personæ, non autem quæ sint aliquo modo à personis distinctæ, etiam secundum modum concipiendi nostrum, nisi tantum secundum voces & conceptus formales. In quo sensu explicat auctoritatem illam Ecclesiæ in præfatione de Trinitate, *Et in personis proprietas, & in essentia unitas, & in maiestate adoratur aequalitas*. Vbi docet, unitatis numerum positum esse pro numero multitudinis; nam potius legendum esset, *Et in personis proprietates*, quæ sunt ipsamet personæ realiter inter se distinctæ. Fundamentum vtriusque est, quoniam in Deo ob summam simplicitatem nulla est distinctio communis à proprio: ergo nulla notio importans proprium à communi distinctum.

3. SECUNDA sententia est S. Thomæ, Syluij loco paulò antè citato, & reliquorum Scholasticorum communis in 1. dist. 26. 27. & 28. cum Magistro iisdem locis, admittentium in diuinis personis notiones, quibus tanquam caracteristicis notis vna persona discernitur ab alia. Eaque apertè colligitur ex Patribus, qui sæpe ad dignoscendas diuinas personas vtuntur nominibus abstractis, importantibus proprietates personarum in abstracto significatas. Legatur Damascenus lib. 1. de fide cap. 11. *Secundum omnia*, in-

quit, *unum sunt Pater, Filius, & Spiritus sanctus, præter (si ita dicamus) ingignentiam, gignentiam, & processionem*. Nam *unum agnoscimus Deum*, in solis proprietatibus Paternitatis, Filiationis, & Processionis differentiam intelligimus. Vbi per nomina abstracta explicat hypostaticas differentias diuinarum personarum, quas lib. 3. cap. 6. *Characteristicas, signales quæ proprietates* appellat. Eisdem notiones in diuinis personis expressè admittit Augustin. lib. 5. de Trinit. cap. 6. *Alia est*, inquit, *notio, qua intelligitur Genitor, alia, qua Ingenitus*. Et passim cæteri Patres tam Græci, quàm Latini. Vt meritò recentiores Theologi opinionem Præpositiui notiones in diuinis negantis, erroris notacenseant: & sanè ad minimum temeritatis notam non effugiet, cum sit contra omnes Scholasticos, & communem modum loquendi & sentiendi Patrum in re grauissima, in qua non modò res, sed etiam nomina & loquendi modi, non sunt sine auctoritate & approbatione Conciliorum & Patrum admittendi.

Augustin.

Patres
Græci &
Latini.Præpositiui
opinio à
Scholasticis
notatur.

4. Potissimum fundamentum admittendi notiones in diuinis est, vt perfectius possit vnaquæque persona sua quasi caracteristica nota & proprietate à nobis dignosci & significari. Nam licet potuissemus per nomina complexa, & concreta vnam personam ab alia discernere ac distinguere, commodius tamen id præstamus per voces incomplexas & abstractas: expediuiusque respondemus hereticis interrogantibus & vrgentibus, quo Pater differat à Filio, & vterque à Spiritu sancto? paternitate scilicet, filiatione, & processione in abstracto significatis. Etenim, sicut rectè dicitur Pater Deitate est vnum cum Filio & Spiritu sancto; ita paternitate est alius à Filio & Spiritu sancto. Nam, vt rectè docet S. Thomas præcit. art. 2. sicut essentia significatur vt *quid*, persona verò vt *quis*; ita proprietas significatur vt *Quo*. Confirmatur, quia cum in Patre duplex sit relatio Genitoris ad Genitum, & Spiratoris ad spiratum: similiter in Filio duplex sit relatio Geniti ad Genitorem, & spiratoris ad spiratum, nisi haberemus nomina abstracta, vix possemus has duas relationes in Patre & Filio designare.

S. Thomas.

5. Ad fundamentum autem Præpositiui negandum est, hanc distinctionem proprii à communi, per nomen abstractum importatam, præiudicare diuinæ simplicitati:

Ad funda-
mentum
Præpositiui.

quoniam

quoniam hæc distinctio fundatur tantum in modo significandi, qui immediate sequitur modum concipiendi nostrum. Vnde sicut absque præiudicio diuinæ simplicitatis concipimus, proprium præcisum à communi: ita absque præiudicio eiusdem possumus per nomina abstracta, & incomplexa significare proprium vt præcisum à communi.

SECTIO II.

Quot Notiones admittendæ sint in diuinis personis?

6. COMMVNIS sententia Theologorum cum S. Thoma prima parte quest. 32. art. 3. & Scholasticorum in 1. dist. 26. 27. & 28. est, quinque nec plures, nec pauciores admittendas esse notiones in diuinis, Innascibilitatem, paternitatem, filiationem, processionem, & spirationem Patri Filioque communem. Hic notionum numerus primo colligitur ex Patribus: nam Damascenus, vt sectione præcedente vidimus, quatuor enumerat, *Ingentiam, Paternitatem, Filiationem, & Processionem*. Ex alijs verò Patribus, saltem sub alijs vocibus, *Emittentis, proferentis, & donatoris* manifestè colligitur quinta notio spirationis communis.

7. Secundò idem numerus notionum eruitur ex natura ipsarum *notionum*, quæ, vt cum S. Doctore supra definiuimus, est *propria ratio cognoscendi personas diuinas in abstracto significata*, sed quinque sunt proprietates, quæ velut characteristicæ notæ intellectum nostrum ducunt in perfectam cognitionem diuinarum personarum, nempe innascibilitas, paternitas, filiatio, processio, & communis spiratio. Igitur quinque tantum sunt notiones, nec plures, nec pauciores in diuinis.

8. Ad vim huius rationis altius penetrandam, eamque à multis obiectionibus facilius tuendam, Nota, ad propriam rationem *Notionis*, de qua Patres, & Scholastici loquuntur, quinque esse necessaria. Primum est, vt non sit perfectio communis omnibus personis. Defectu huius conditionis nullum attributum est notio. Non est tamen necessarium, vt sit proprietas vnus tantum personæ, vt putauit Mayronus infra citandus: nam potest esse notio discretiua duarum personarum à tertia, vt est spiratio actiua discretiua Patris & Filij à Spiritu sancto.

9. Secundum est, vt non sit forma diuinis personis conueniens per solam præcisionem nostri intellectus, sed re ipsa existens vna vnitate singularitatis vnus, vel duarum personarum propria. Defectu huius conditionis ratio principij productiui, in qua Pater & Filius; & ratio termini producibilis, in qua Filius & Spiritus sanctus conueniunt, non est notio. Ratio huius conditionis est, quia notio ducere debet intellectum ad cognoscendas personas diuinas secundum proprietates,

quas in seipsis realiter includunt: quibus perfectè cognitis cognoscuntur omnes conuenientiæ, quæ per præcisionem intellectus possunt ab illis abstrahi.

10. Tertium est, vt non sit ratio vel formalitas quasi partialis, & inadæquata vnus eiusdemque completæ proprietatis, sed adæquata & totalis proprietas vnus, vel duarum personarum. Defectu huius tertiæ conditionis ratio fontalis principij, locutoris, & radicis totius fecunditatis, non est distincta notio in Patre, sicut nec ratio Verbi, imaginis, characteris in Filio; aut doni, vinculi, & mutui nexus erit specialis notio in Spiritu sancto. Ratio huius conditionis est, quia omnes istæ quasi partiales & inadæquatæ formalitates cognoscuntur cognita totali proprietate personæ, in qua omnes istæ formalitates formalissimè includuntur. Vnde qui per innascibilitatem & paternitatem cognoscit Patrem, statim cognoscit illum vt fontem & radicem totius diuinæ fecunditatis, & vt locutorem & prolatorem æterni Verbi. Et qui per filiationem cognoscit Filium, statim cognoscit illum, vt verbum, imaginem, & characterem æterni Patris. Tandem qui per processionem cognoscit Spiritum sanctum, statim cognoscit illum, vt donum, vt vinculum, vt nexum mutui amoris Patris & filij.

11. Quartum est, vt sit aliquid pertinens ad dignitatem personæ notificabilis. Hanc conditionem omnes ferè Scholastici requirunt, & colligitur ex Patribus. Cuius ratio est, quia notio debet aliquam perfectionem de persona notificare. Omnis autem perfectio ad dignitatem aliquam pertinet. Defectu huius conditionis improductiuitas in Spiritu sancto non est propria notio ipsius: quia licet inter omnes personas diuinas sola persona Spiritus sancti sit improductiua, cum in ea terminetur, & expleatur tota fecunditas ad intra; quia tamen hæc non pertinet ad dignitatem personæ, cum potius sit negatio perfectionis, non erit ipsius peculiaris notio.

12. Quintum est, vt proprietas per notionem expressa non importetur per modum viæ & tendentiæ ad aliud, sed per modum formæ permanentis, & dantis esse stabile personæ, cuius est proprietas. Defectu huius conditionis excluduntur à propria ratione notionis origines, quæ sunt eadem relationes personarum, significatæ per modum viæ & essentialis tendentiæ ad terminos producidos. Ratio huius conditionis est, quia notio importat proprietatem ad dignitatem personæ spectantem: at magis ad dignitatem personæ spectat proprietas secundum esse firmum ac stabile, quàm secundum esse fluxile, & ad aliud tendens: ergo potius secundum illum, quàm secundum hunc modum essendi debet notio proprietatem personæ diuinæ importare.

13. His conditionibus à plerisque vel explicitè, vel saltem implicitè admissis, sic vis propositi rationis de quinario numero diui-

narum

S. Thomas
& reliqui
Scholastici.

Damascen.
Reliqui
Patres.

S. Doct.

Patres &
Scholastici.

Mayronus.

Scholastici
& Patres.